

Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Postadres

Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon

Teun van Gelder
t.vangelder@nijmegen.nl
T 06 – 31 98 05 35

Ons kenmerk

D231137325

Bijlage(n)

Bijgevoegd: Ja

Datum 5 december 2023
Onderwerp Implementatie participatiebeleid voor het
ruimtelijk domein

Geachte leden van de raad,

Op 28 september 2022 heeft u het participatiebeleid voor het ruimtelijk domein vastgesteld. Het doel van het participatiebeleid is het verbeteren van de relatie tussen gemeente, markt en inwoners. Onder participatie verstaan we het kenbaar maken van belangen op een moment dat er in de plannen rekening gehouden kan worden met deze belangen. We willen dat mensen in de stad gehoord worden en zich serieus genomen voelen bij ruimtelijke ontwikkelingen. In deze brief brengen we u op de hoogte van de voortgang rondom de implementatie van het participatiebeleid. Dat doen we planmatig op de volgende onderwerpen:

- Publieksversie participatiebeleid
- Overleg hoofdrolspelers
- Motie Pak 'm aan.... bouwen
- Aanpassing anterieure overeenkomst
- Mijnwijkplan

Afgelopen jaar is gewerkt aan het implementeren van het participatiebeleid. Op uw verzoek hebben we een evaluatie uitgevoerd van de participatieprocessen van Merleyn en de Vossenlaan. De bevindingen nemen we mee in de verdere ontwikkeling van het participatiebeleid. Deze evaluatie heeft u besproken. Er zijn inmiddels al vele participatieplannen gemaakt en zowel intern als extern wordt het belang van participatie onderschreven. Hieronder een kleine greep uit de participatieplannen die zijn opgesteld en terug te vinden op nijmegen.mijnwijkplan.nl:

- In Kinderdorp Neerbosch hebben bewoners mee kunnen schrijven aan het ambitiedocument in dat gebied. Er zijn verschillende avonden geweest waarin de voortgang met de inwoners is besproken
- In een intensief participatieproces heeft een klankbordgroep uit de buurt meegedacht over de uitwerking voor de nieuwbouw aan de Groenewoudseweg 275 (oude GGD-locatie).
- Er zijn paraplu participatieplannen en strategische omgevingsmanagementplannen voor de verschillende strategische opgaven

zoals Winkelsteeg, stationsgebied, de binnenstad. In Winkelsteeg hebben we bijvoorbeeld een leidraad voor participatie opgesteld als onderdeel van het vastgestelde plan van aanpak strategisch omgevingsmanagement. Hierin is een participatieschema 'Samenwerken in Winkelsteeg' opgenomen waarin iedereen die iets wil doen, ondernemen of ontwikkelen overzichtelijk kan zien welke vorm van participatie nodig en gewenst is. Zowel voor de gemeente als voor extern betrokkenen een fijn hulpmiddel.

Het projectteam Winkelsteeg is actief met het betrekken van omgeving bij de brede ontwikkeling en specifiek in de deelgebieden. Zo hebben we meerdere bijeenkomsten georganiseerd in het kader van de diverse bestemmingsplannen in het gebied en praten we regulier en regelmatig met diverse stakeholders. Ook betrekken we (pro)actief per thema partijen bij de ontwikkeling. IVN en de Fietzersbond zijn hier voorbeelden van. Binnenkort gaan we ook in gesprek met de omgeving over de gebiedsbranding.

- Ook in het participatieplan voor de omgevingsvisie zijn er vele deelparticipatieplannen voor de deelonderwerpen die uit deze gebiedsontwikkelingen voortvloeien zoals de mobiliteitstransitie en klimaatadaptatie.
- Ook externe partijen hebben participatieprocessen vormgegeven zoals bij project Feniks bij de oude V&D locatie in het centrum van de stad (mwpo.nl/projecten/defeniks/) of een grootschalig woningbouwproject in Zwanenveld (zwanenpark.nl).

Hieronder vindt u de ontwikkelingen met betrekking tot de belangrijkste onderdelen van de ontwikkelagenda en de implementatie van het participatiebeleid. We nodigen u ook uit voor het hoofdrolspelersoverleg zoals aangekondigd in het vastgestelde participatiebeleid.

Publieksversie participatiebeleid

Het participatiebeleid is vertaald naar een handreiking die externe initiatiefnemers helpt bij het begrijpen en volgen van dit beleid. Deze handreiking is uitvoerig besproken met de gemeentelijke werkgroep burgerparticipatie (GWBN). Hoewel de GWBN nog enkele zorgen heeft geuit over de scope van dit product en de benodigde kaders. Het zou volgens hen meer voorwaarden mee moeten geven over wanneer de participatie als kwalitatief goed wordt bevonden en inwoners zouden ook een handvat moeten krijgen van hoe deze hun rol kunnen pakken in een participatietraject. Begrijpelijke wensen maar het beleid wijst op de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer bij het vormgeven van een participatietraject en aangezien het in alle gevallen maatwerk is, kan de kwaliteit niet eenduidig worden aangegeven. Daarnaast kan de belanghebbende en/of inwoner een rol krijgen afhankelijk van de vormgeving van een participatietraject. De handreiking zal worden gecommuniceerd via de gemeentelijke website en andere kanalen, vooral met het oog op de komende Omgevingswet. Daarnaast wordt de handreiking toegelicht aan ontwikkelaars in onze stad. De handreiking is terug te vinden in bijlage 1. In bijlage 2 staat het participatieproces afgebeeld in een infographic.

Overleg hoofdrolspelers

We streven ernaar om voor het einde van het jaar het eerste overleg met de hoofdrolspelers te organiseren. Deze hoofdrolspelers omvatten 4 inwoners, 2 raadsleden, 2 collegeleden, 3 ambtenaren en 2 marktpartijen. Het doel is om constructieve gesprekken te voeren, ervaringen uit te wisselen en de verschillende rollen in het participatieproces te bespreken. Dit zal bijdragen aan de implementatie en doorontwikkeling van het nieuwe participatiebeleid.

De eerste bijeenkomst staat in het teken van kennismaking en biedt ruimte om vragen te stellen over het participatiebeleid en hoe de betrokkenen met elkaar tot een besluit

komen. Daarnaast zal ook een presentatie gegeven worden over het participatiebeleid voor het ruimtelijk domein, zodat eenieder met dezelfde kennis begint. Dit eerste overleg staat ook in het teken van het bespreken van de aanpak en het bepalen van de volgende agenda. Voorstel daarvoor is dat er bij de volgende bijeenkomst 3 participatietrajecten worden uitgelicht die met elkaar worden doorgenomen om al een eerste gevoel te krijgen wat het beleid teweegbrengt, wat knelpunten zijn, wat goed werkt etc.. Het voorstel is te lezen in bijlage 3.

Motie plak 'm aan.... bouwen

We zijn op dit moment bezig om een toolkit te ontwikkelen die eenvoudig te gebruiken is voor initiatiefnemers en tegelijkertijd herkenbaar is. Zodra we een voorstel af hebben wordt dit aan uw raad gecommuniceerd.

Aanpassing anterieure overeenkomst

Deze zomer hebben we overleg gevoerd met een juridisch adviseur van Hekkelman om de anterieure overeenkomst aan te passen. Hierin wordt voorgesteld om een artikel op te nemen waarin de initiatiefnemer wordt verplicht om het participatietraject zorgvuldig en volgens afspraken te doorlopen. Dit zal initiatiefnemers juridisch verantwoordelijk maken voor de uitvoering van een participatieplan dat tot stand is gekomen op basis van de verkennende fase van het participatietraject. Het voorstel is om de volgende tekst op te nemen in iedere anterieure overeenkomst:

*De Exploitant is en blijft verantwoordelijk voor de uitvoering van een zorgvuldig communicatietraject met de omwonenden van het Project (van begin tot einde). Daarbij dient de Exploitant zich te houden aan het participatiebeleid (**Bijlage: XX**) en heeft zodoende een participatieplan, dat tot stand is gekomen op basis van de verkennende fase van het participatietraject.”*

Nijmegen.mijnwijkplan.nl

In juli vond de eerste werksessie plaats in samenwerking met de gemeenten Oss en Zwolle om aanpassingen aan het platform nijmegen.mijnwijkplan.nl te bespreken. Het platform biedt op dit moment onvoldoende functionaliteiten om initiatiefnemers te faciliteren bij het plaatsen van hun initiatief op het platform. Ook zijn stadsbrede of wijkoverstijgende ontwikkelingen in het ruimtelijk domein zoals beleidsontwikkelingen of grotere gebiedsontwikkelingen niet gemakkelijk op het platform te plaatsen. Er is daarnaast een uitgebreide lijst met wensen opgesteld, maar het is nog niet duidelijk in hoeverre het platform volledig kan worden aangepast om aan al deze wensen te voldoen. Gesprekken tussen de afdeling stadsbeheer en de softwareontwikkelaar hierover vinden in het najaar plaats.

Overige belangrijke opmerkingen

- Er zijn veel projecten en werkzaamheden met een langere looptijd die (ruim) voor 1 januari zijn gestart en zich daarom nog niet volledig aan het participatiebeleid kunnen houden omdat de participatie al was gestart voordat het beleid van kracht werd.
- Participatieprocessen zijn niet nieuw. In veel gevallen verlopen ze al goed en zijn we al vroeg in gesprek met belanghebbenden. Dat geldt echter niet voor alle gevallen, en het zal ook niet in alle gevallen direct perfect verlopen. Dit is een leerproces.
- De initiatiefnemer is vaak niet de gemeente. Het beleid legt de verantwoordelijkheid voor het vormgeven van het participatieproces bij de initiatiefnemer. De gemeente ziet erop toe dat dit zorgvuldig gebeurt, maar draagt niet de volledige verantwoordelijkheid voor het participatietraject.

- Het benutten van beperkte stadsruimte via participatie is een uitdaging voor alle betrokkenen. Het vereist vroege gesprekken tussen ontwikkelaars, ambtenaren en belanghebbenden. Het is belangrijk dat deelnemers begrijpen dat niet al hun wensen worden vervuld. Het omgaan met onzekerheden aan het begin van trajecten is een leerproces voor iedereen. Dit is onderdeel van de cultuurverandering die gericht is op een zo vroeg en open mogelijke communicatie. Vertrouwen opbouwen is essentieel maar kost tijd en is een langetermijnproces dat de hele gemeenschap raakt.
- Rolvastheid in participatietrajecten is van groot belang. De raad controleert of het participatieproces goed is verlopen en accepteert de uitkomst daarvan. Het debat daarover en de afweging van de belangen gebeurt in de raad, dus niet tijdens het participatieproces. Inwoners leveren input en kunnen in sommige gevallen meewerken en ambtenaren of marktpartijen voeren de projecten uit. Door de rollen goed in acht te nemen behoudt en/of creëer je wederzijds vertrouwen.
- Soms streven partijen naar te uitgebreide participatieplannen, terwijl het doel juist is om contact te maken met de stad en niet om omvangrijke documenten te produceren. Het is belangrijk om te blijven zoeken naar effectieve en leesbare vormen voor deze plannen en ervoor te zorgen dat het contact met belanghebbenden de prioriteit blijft.

De genoemde onderwerpen bevinden zich nog in ontwikkeling, de planning en voortgang zijn terug te vinden in het implementatieplan in bijlage 4.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester